

Autoriteit Consument en Markt (ACM)
Directie Toezicht Energie
Postbus 16326
2500 BH Den Haag
Per e-mail: ACM-post@acm.nl

Zaaknummer: ACM/25/194782

Datum: 28 juli 2025

Betreft: Zienswijze Bouwend Nederland op ontwerp-codebesluit prioriteringsruimte transportverzoeken 2025

Geachte heer/mevrouw,

Bouwend Nederland dankt de Autoriteit Consument en Markt (ACM) voor de mogelijkheid om te reageren op het ontwerp-codebesluit *prioriteringsruimte transportverzoeken 2025*. Vanuit onze brede achterban, die een sleutelrol vervult in de realisatie van woningbouw en vitale infrastructuur, constateren wij knelpunten in het voorliggende voorstel die de voortgang van urgente woningbouwprojecten onnodig kunnen vertragen. De komende jaren staat Nederland voor de opgave om honderdduizenden woningen te realiseren, tegen de achtergrond van een ernstige woningnood en toenemende netcongestie. Juist in dit complexe speelveld is een helder, uitvoerbaar en toekomstbestendig prioriteringskader cruciaal. Wij zien echter dat het huidige ontwerpbesluit onvoldoende recht doet aan het maatschappelijke belang van woningbouw, en op onderdelen leidt tot onduidelijkheid, uitvoeringsproblemen en vertraging.

In deze zienswijze brengen wij daarom concrete voorstellen in om het ontwerpbesluit aan te scherpen, met als doel om woningbouwprojecten, inclusief bijbehorende collectieve voorzieningen en infrastructuur, adequaat, uniform en uitvoerbaar te kunnen prioriteren. Daarbij zetten wij in op verduidelijking van definities, vereenvoudiging van procedures en versterking van het maatschappelijk draagvlak voor het prioriteringskader. Wij starten met allereerst met onze aandachtspunten bij het ontwerp-codebesluit (A) en vervolgens zullen wij gericht ingaan op de drie consultatievragen die de ACM stelt (B).

A. Aandachtspunten ontwerp-codebesluit

1. De positie van 'woonbehoefte' in de prioriteringsvolgorde

Koninklijke Bouwend Nederland vindt het maatschappelijk niet uitlegbaar en daarmee onaanvaardbaar dat de functie 'woonbehoefte' in het voorliggende ontwerpbesluit de facto een lagere prioriteit krijgt dan thans het geval is in het vigerende Besluit prioriteringsruimte transportverzoeken 2024, vanwege het feit dat in het voorliggende ontwerpbesluit een groot aantal partijen/functionaliteiten zijn toegevoegd aan de bovenliggende categorie 2. Woningbouw wordt immers zowel politiek als maatschappelijk ervaren en benoemd als een van de grootste maatschappelijke noden voor de komende jaren. Dit komt in het voorliggende ontwerpbesluit niet tot uitdrukking.

2. Prioriteit voor een aansluiting met een totale doorlaatwaarde groter dan 3x35A

Bouwend Nederland waardeert dat het ontwerpbesluit expliciet ruimte biedt voor prioritering van transportverzoeken met een doorlaatwaarde groter dan 3x35A voor bepaalde collectieve woonvormen, zoals opvangvoorzieningen, beschermd wonen en studentenhuisvesting. In tabel 3 van bijlage 22 en in paragraaf 210 van de toelichting wordt hiervoor een uitzondering benoemd. Tegelijkertijd constateren wij dat voor andere vormen van grootschalige woningbouw (zoals reguliere appartementengebouwen, woon/zorgcomplexen of coöperatieve woonvormen) deze ruimte onvoldoende duidelijk of afdoende geregeld is (paragraaf 209). Wanneer in deze gevallen met een verzwaarde (groeps)aansluiting gewerkt wordt, lijkt uit de formulering te volgen dat alleen sprake kan zijn van prioritering indien alle individuele woningen separaat

maximaal 3x35A vragen. Dat is in de praktijk vaak niet realistisch, aangezien juist collectieve aansluiting en gedeelde voorzieningen efficiënt gebruik van ruimte, middelen en netcapaciteit mogelijk maken.

Bouwend Nederland stelt voor dat het ontwerpbesluit explicieter maakt dat óók grootschalige woningbouwprojecten met een collectieve aansluiting voor prioritering in aanmerking kunnen komen, mits de transportbehoefte aantoonbaar noodzakelijk is voor de realisatie van woonbehoefte en direct verbonden collectieve woonvoorzieningen.

3. Collectieve voorzieningen binnen woningbouw standaard prioriteren

Het ontwerpbesluit stelt dat collectieve voorzieningen boven een doorlaatwaarde van 3x35A alleen geprioriteerd kunnen worden bij het overleggen van een bestuursverklaring en aanvullende motivering. Wij achten dat disproportioneel en onpraktisch. *Collectieve voorzieningen zoals warmtepompen, liften, ventilatiesystemen en WKO-installaties zijn essentieel voor het functioneren van woongebouwen en zouden integraal onder de woonbehoefte moeten vallen, ongeacht het aansluitvermogen, mits gekoppeld aan een omgevingsvergunning.* Dit voorkomt onnodige vertragingen en onduidelijkheden bij de realisatie van woningbouw.

4 Laadinfrastructuur en parkeervoorzieningen als integraal onderdeel van woonbehoefte

Het ontwerpbesluit biedt geen expliciete prioritering aan parkeergarages en laadinfrastructuur. Gezien parkeervoorzieningen vaak verplicht zijn op basis van het Besluit bouwwerken leefomgeving (artikel 5.21d en artikel 4.160b, lid 2) of het omgevingsplan, en laadinfrastructuur wettelijk is vereist bij nieuwbouw met meer dan tien parkeervakken (volgens EPBD IV), verzoeken wij om deze voorzieningen standaard te erkennen als integraal onderdeel van de woonfunctie.

Daarnaast wordt vanuit klimaatbeleid, elektrificatie van mobiliteit en maatschappelijke behoeften laadinfrastructuur steeds meer gezien als basisvoorziening voor toekomstbestendige woningbouw. *De ACM zou deze ontwikkeling moeten erkennen en laadinfrastructuur, mits gekoppeld aan de woonfunctie en binnen dezelfde bouwvergunning gerealiseerd, structureel opnemen in de prioritering.* Deze erkenning voorkomt interpretatieverschillen tussen ontwikkelaars, gemeenten en netbeheerders en versterkt het maatschappelijk draagvlak voor het prioriteringskader.

5. Kleinschalige commerciële functies in plinten prioriteren

Het voorliggende code-besluit leidt er toe dat niet integraal wordt gekeken naar kwaliteit van wonen anders dan de woongebouwen zelf, terwijl kwaliteit van wonen bepaald wordt door leefbaarheid in wijken. Dat vraagt om voldoende voorzieningen. Commerciële functies in plinten van woongebouwen (bijvoorbeeld huisartsenposten, kinderopvang, apotheken) zijn tegen die achtergrond onmisbaar voor de leefbaarheid en exploitatie van nieuwe woonwijken. *Wij vragen de ACM deze kleinschalige functies automatisch mee te prioriteren als zij onderdeel uitmaken van dezelfde omgevingsvergunning als de woningbouw.* Dit voorkomt leegstand en draagt bij aan inclusieve gebiedsontwikkeling.

6. Vereenvoudigen bewijslast en administratieve procedures

Het ontwerpbesluit introduceert een uitgebreide set bewijsstukken en motiveringen. Voor reguliere woningbouwprojecten achten wij dit een onevenredige last. *Wij stellen voor om bij de indiening van de omgevingsvergunning een integrale verklaring van gemeente en ontwikkelaar voldoende te achten voor de prioritering, zodat de administratieve lasten beperkt blijven.*

7. Uniforme interpretatie waarborgen

De term "onlosmakelijk verbonden aan de woonfunctie" laat ruimte voor verschillende interpretaties door netbeheerders. Wij vragen de ACM om een landelijke beleidsregel of leidraad te publiceren waarin een uniforme uitleg van deze term wordt geborgd. Dit voorkomt willekeur en rechtsongelijkheid. *Wij adviseren om in relevante gremia, zoals het Bouwberaad en de regionale en landelijke versnellingsstafels woningbouw, bestuurlijk af te stemmen.* Deze platforms, waarin gemeenten, provincies, VRO, marktpartijen en netbeheerders gezamenlijk participeren, bieden de formele structuur om

definities, capaciteitskwesies en beleid met ministeriële betrokkenheid bij VRO af te stemmen. Daarmee wordt het prioriteringskader consistent, uitvoerbaar en toekomstbestendig geborgd.

8. Strikte en bindende reactietermijnen

Het ontwerpbesluit noemt een reactietermijn van 20 werkdagen voor de beoordeling van prioriteringsverzoeken. *Wij benadrukken dat deze termijn strikt bindend moet zijn, zonder mogelijkheid tot verlenging, om stagnatie van woningbouw te voorkomen.*

B. Beantwoording van de algemene consultatievragen van de ACM

Consultatievraag 1: Hardheidsclausule / uitzonderingsbepaling

Bouwend Nederland is in beginsel geen voorstander van een generieke hardheidsclausule. Een dergelijke bepaling zou kunnen leiden tot een inflatoire werking, waarbij partijen continu uitzonderingen bepleiten om een hogere prioriteit te verkrijgen dan waarop zij volgens bijlage 22 recht zouden hebben. Dit zou ten koste gaan van de prioriteit van andere aanvragen en de duidelijkheid en voorspelbaarheid van het prioriteringskader ondermijnen.

Versnelde prioritering van netbewuste woningbouw (buiten hardheidsclausule om)

Tegelijkertijd pleit Bouwend Nederland wél voor het mogelijk maken van versnelde prioritering van woningbouwprojecten die aantoonbaar bijdragen aan het verlichten van netcongestie, zogenaamde netbewuste woningbouwprojecten. Daarbij is het essentieel dat:

1. Een landelijk uniforme beoordelingssystematiek wordt ontwikkeld, die uitsluitend ziet op netverlichtende eigenschappen, en losstaat van bredere duurzaamheidsdoelen;
2. Deze systematiek geborgd wordt via bestaande planologische of vergunning trajecten (zoals het omgevingsplan of via gebiedsprogramma's), zodat geen extra procedures nodig zijn;
3. Een werkdefinitie van netbewuste woningbouw wordt gehanteerd, waaronder projecten die gebruik maken van collectieve opslag, piekbeperking of slimme netsturing.

Hiervoor ziet Bouwend Nederland twee mogelijke routes:

Route A: Opname in categorie 1 (congestieverzachters):

Dit is de voorkeursroute. Bouwend Nederland pleit ervoor om woningbouwprojecten die aantoonbaar bijdragen aan netverlichting — bijvoorbeeld door collectieve opslag, piekbeperking of slimme sturing — op te nemen in categorie 1 van het prioriteringskader.

Hierdoor wordt netbewust bouwen niet alleen gestimuleerd, maar ook concreet gewaardeerd, doordat deze projecten eerder kunnen worden aangesloten. Dit geeft marktpartijen een duidelijke incentive om netverlichtend te ontwerpen en investeren.

Tegelijkertijd dragen dergelijke projecten rechtstreeks bij aan het maatschappelijk belang van voldoende woningbouw — een kernopgave van de overheid, zoals ook door de ACM erkend in haar brede afbakening van 'woonbehoefte' (paragraaf 204–212 van de toelichting), waar expliciet wordt verwezen naar:

- de zorgplicht van de overheid om te voorzien in voldoende woongelegenheden;
- het recht op huisvesting op grond van internationale verdragen;
- de maatschappelijke ontwrichting die ontstaat als woningbouw stagneert; en
- het feit dat er geen reële alternatieven zijn om in deze behoefte te voorzien binnen de Europese Unie.

Door netbewuste woningbouw te erkennen als congestieverzachter wordt dus invulling gegeven aan beide doelen van het prioriteringskader: het beheersen van netcongestie én het borgen van maatschappelijk urgente functies. Daarmee voldoet

deze route aan de inhoudelijke criteria die ACM stelt aan functies in het prioriteringskader (zoals aantoonbare urgentie, geen alternatieven en bijdrage aan het algemeen belang).

Capaciteitsprogrammering voor woningbouw

Bouwend Nederland onderstreept het belang van structurele en voorspelbare programmering van netcapaciteit voor maatschappelijke functies, zoals woningbouw. In regio's met structurele netcongestie bestaat het risico dat woningbouwprojecten die onderdeel uitmaken van gemeentelijke of provinciale woningbouwprogramma's geen toegang krijgen tot het net, omdat zij nog niet formeel een transportverzoek hebben kunnen indienen.

Wij pleiten er daarom voor dat, aanvullend op het prioriteringskader, verkend wordt hoe op landelijk niveau afspraken kunnen worden gemaakt over capaciteitsallocatie op basis van woningbouwprognoses of gebiedsgerichte programmering. Dit dient plaats te vinden onder heldere nationale kaders en in samenwerking met netbeheerders en overheden, *Bouwend Nederland is daarbij geen voorstander van regionale normstelling of toetsingskaders op provinciaal niveau.* Alleen via landelijke en uniforme afspraken kan voorzien worden in rechtszekerheid, uitvoerbaarheid en een gelijk speelveld voor woningbouwontwikkelaars in heel Nederland.

Route B (als alternatief voor A): gerichte uitzondering binnen categorie 3 (basisbehoeften):

Indien opname in categorie 1 niet mogelijk blijkt, zou binnen categorie 3 een begrensde uitzonderingsmogelijkheid kunnen worden opgenomen voor projecten met een aantoonbare congestieverzachtende werking. Dit vereist een helder en uniform toetsingskader.

Bouwend Nederland is bereid om samen met ACM, het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) en netbeheerders een beoordelingssystematiek te helpen ontwikkelen voor de beoordeling van dergelijke projecten. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de uitgevoerde onderzoeken en uitwerking van de [Woontopafpraak met betrekking tot Netbewuste Nieuwbouw](#) onder regie van VRO. Deze beoordelingssystematiek dient onderscheidend te zijn van bestaande kaders voor energie-efficiëntie (zoals BENG) en zich uitsluitend te richten op netverlichtende eigenschappen, zoals beperking van gelijktijdige piekbelasting, inzet van collectieve opslag, of slimme sturing van installaties.

Bouwend Nederland onderstreept dat het stimuleren van netbewuste woningbouw niet betekent dat wij voorstander zijn van aanvullende of provinciale normering via bijvoorbeeld de maximaal toegestane piekbelasting van een woning. Wij achten het onwenselijk om prioritering te koppelen aan eisen die buiten het netbeheer of het energiesysteem zelf vallen, zoals bredere duurzaamheids- of energiezuinigheidsdoelen. Dit zou kunnen leiden tot ongelijkheid tussen provincies, onzekerheid in de uitvoering en stapeling van eisen voor ontwikkelaars.

Een eventuele beoordelingssystematiek voor netbewuste woningbouw moet daarom gebaseerd zijn op landelijk uniforme, technische en objectief toetsbare netverlichtende kenmerken, zoals beperking van gelijktijdige piekbelasting via slimme sturing of inzet van collectieve opslag. Daarmee blijft de doelstelling van het prioriteringskader 'netcongestie beheersen' helder afgebakend, uitvoerbaar en voorspelbaar.

Consultatievraag 2: Rangordening binnen de categorie 'congestieverzachtters

Ook hier is Bouwend Nederland geen voorstander van. Het toestaan dat netbeheerders onderling een verschillende rangorde toepassen binnen categorie 1 (congestieverzachtters) zou leiden tot onduidelijkheid, onvoorspelbaarheid en potentiële willekeur. Heldere en uniforme toepassing van het kader is essentieel.

Consultatievraag 3: Hoe om te gaan met de functie telecom (anders dan i.r.t. veiligheid)

Bouwend Nederland onderschrijft de lijn van de ACM. Indien telecom al als maatschappelijk relevante functie een plek zou moeten krijgen, dan niet in tabel 3 (basisbehoeften), want dat zou ten koste gaan van woningbouw. Telecom zou hooguit als vierde categorie "wenselijke voorzieningen" kunnen worden opgenomen, dus nadrukkelijk lager dan 'woonbehoefte'.

Tot slot

Bouwend Nederland wil met deze zienswijze een constructieve bijdrage te leveren aan de verdere versterking van het prioriteringskader. Wij onderstrepen het belang van een transparant, uitvoerbaar en maatschappelijk gedragen systeem dat recht doet aan de urgentie van woningbouw en gericht is op effectieve inzet van de schaarse netcapaciteit.

In dat kader zien wij graag dat in het definitieve besluit nadere *transparantie wordt geboden over de omvang en aard van reeds toegekende Aansluit- en Transportovereenkomsten binnen congestiegebieden*. Deze informatie is essentieel voor het maatschappelijk vertrouwen in de werking van het prioriteringskader. Daarnaast stellen wij voor dat, in gevallen waarin deze toezeggingen nog niet zijn verzilverd, een *herbeoordeling* mogelijk wordt gemaakt *op basis van hun congestieverzachtend vermogen en maatschappelijke bijdrage*. Op die manier ontstaat ruimte voor een eerlijker en doelgerichter gebruik van het net, waarbij woningbouwprojecten die aantoonbaar bijdragen aan het oplossen van de woningnood én aan netverlichting, sneller kunnen worden aangesloten.

Wij zijn vanzelfsprekend bereid om deze zienswijze nader toe te lichten en denken graag actief mee over werkbare, uitvoerbare en toekomstgerichte oplossingen, samen met de ACM, het ministerie van VRO, netbeheerders en andere betrokken partijen.

Met vriendelijke groet,

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]@bouwendnederland.nl
[Redacted]